



בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

צין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

לפני כב' השופט משה יועז הכהן

כב' השופט ד"ר יגאל מרזל

כב' השופט אריה רומנוב

בענין:

ע"י בייכ עו"ד נפתלי גרינברג ואח'

המערער

נגד

קצין התגמולים

ע"י בייכ עו"ד יואב דור

פרקליטות מחוז ירושלים (אזרח)

המשיב

פסק דין

כב' השופט יגאל מרזל

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

רקע ולבנטי

1 לפניי ערעור על החלטת ועדת הערעור לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט-
 2 1959, מיום 19.11.2015. בהחלטה זו דחתה ועדת הערעור ערעור שהגישה המערערת
 3 נגד החלטת קצין התגמולים – התלטה שבה קצין התגמולים דחה את בקשתה להכיר
 4 במחלת הסכיזופרניה שבה לקתה המערערת ככזו שנגרמה עקב שירותה הצבאי.

2. הרקע העובדתי הרלבנטי פורט בהחלטת ועדת הערעור ואחזור עליו בקצרה:
 המערערת היא ולידת 17.7.1992. היא התגיסה לצה"ל ביום 22.12.2010. נקבע לה
 פרופיל רפואי 82 בשל סעיפי ליקוי שונים (אך לא בשל מחלת נפש או מוגבלות נפשית
 כלשהי). המערערת עברה טירונות מסוג רובאי 2 בבסיס "זיקים" – וזאת בין המועדים
 23.12.2010 עד 12.1.2011. לאחר מכן עברה המערערת "קורס מדריכות לשעת חירום"



בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

צין התגמולים-משדד הבטחון-אגף השיקום

- 1 קורס שהתקיים בבה"ד 16 בין המועדים 16.1.2011 עד 7.4.2011. בתום הקורס
 2 הוצבה המערערת במשך מספר ימים, עם שאר החניכות, במרכז מידע של פיקוד העורף
 3 כדי לתגבר את כוח האדם בשל מתיחות בטחונית שהייתה בדרום הארץ. ביום
 4 13.4.2011 המערערת הוצבה בתפקיד של מדריכת אוכלוסייה לשעת חירום
 5 (מאלש"חית) במחוז ירושלים. המערערת החלה בחפיפה לקראת תפקידה החדש.
- 6 ואולם ביום 2.5.2011, דווח על התנהגות מוזרה של המערערת. היא נבדקה בקדי
 7 פסיכיאטרית צבאית שהפנתה אותה לאשפוז בבית החולים הדסה בשל שינוי חד
 8 בהתנהגות מזה חמישה ימים ו"מצב פסיכוכי חריף". לאחר תקופת מה של אשפוז,
 9 ולאחר שיפור שמקורו בטיפול תרופתי – שוחררה המערערת משירות צבאי בפרופיל
 10 רפואי 21 (5.7.2011).

החלטת ועדת הערעור

- 11
- 12 ועדת הערעור בהחלטתה התמקדה למעשה בשאלה אחת – והיא האם יש קשר סיבתי
 13 בין מצבה הנפשי של המערערת, לבין תנאי שירותה בצבא, וזאת באין מחלוקת לעניין
 14 האבחנה הרפואית של המערערת כלוקה בסכיזופרניה ולכך שמחלה זו התפרצה בעת
 15 השירות הצבאי. תשובת ועדת הערעור לשאלה זו של קשר סיבתי הייתה בשלילה. ועדת
 16 הערעור ציינה, שהמערערת הגדירה את עצמה במסגרת חומר הראיות כ"אדם לחוף
 17 מאז ומתמיד" ושגם הוריה תיארו את המערערת כילדה "פרפקציוניסטית, נוקשה
 18 ומקפידה מאוד על סדר". בהמשך ההחלטה חילקה ועדת הערעור את שירותה הצבאי
 19 של המערערת לשלוש תקופות: תקופת הטירונות; תקופת קורס המדריכות לשעת
 20 חירום; וכן התקופה שעיקרה הציפייה שקדמה להצבת המערערת לתפקיד של
 21 מאלש"חית במחוז ירושלים.
- 22 בהתייחס לתקופת הטירונות ותקופת הקורס, עמדה ועדת הערעור על כך שהמערערת
 23 עצמה תיארה את הימצאותה בלחץ מרגע כניסתה למערכת הצבאית. ועדת הערעור
 24 ציינה בחקשר זה, שמתח וקשיים בשירות צבאי – אין בהם כדי למלא אחר היסוד
 25 האובייקטיבי הנדרש כדי להוכיח קשר סיבתי בין השירות לבין המחלה הנפשית. וזאת
 26 בהתייחס לטענות המערערת לגבי תקופה זו שלפיהן היא לא נרדמה בלילות בקלות,
 27 היא סבלה מסיוטים בשינה ומחרדה לגבי אובדן ציוד כמו גם מלחץ מלוח הזמנים. לא
 28 מדובר לכן בתנאים יוצאי דופן וקשים שבהם הייתה המערערת מצויה וזאת משעה
 29 שהשירות הצבאי מעצם הווייתו, כרוך במאמצים, מתחים וקשיים עבור רבים מן



בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

צין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

- 1 המתגייסים. ועדת הערעור הוסיפה עוד, שהמערערת לא הצביעה על אירוע ישיש בו
 2 ממשות" בתקופת הטירונות או בתקופת הקורס – שיכל לגרום למחלתה. ועדת
 3 הערעור הסתמכה על חוות דעתה של ד"ר רויטל עמיעוז, המומחית מטעם קצין
 4 התגמולים, שלפיה לשם קביעה כי ישנו קשר סיבתי בין פרוץ המחלה לבין השירות
 5 הצבאי יש צורך בהתקיימות אירוע טראומטי משמעותי, כדוגמת אירוע העומד
 6 בקריטריון A של הפרעה פוסט-טראומטית (אירוע מסכן חיים).
- 7 ועדת הערעור הוסיפה עוד, בהתייחס לטענת המערערת לגבי חרדה מאזעקות "צבע
 8 אדום" שהיו במהלך הטירונות, שאין בכך משום מאפיין ייחודי של השירות הצבאי
 9 ומדובר במנת חלקם של אזרחים רבים בארץ. ועוד נקבע בהחלטה בהתייחס לעניין
 10 זה, שטירונות המערערת לא הייתה בתקופה של מבצע צבאי שמאפיין באזעקות
 11 רבות. באשר לטענת המערערת לעניין החשש מאובדן ציוד, כמו גם מעונש משמעתי
 12 בתקופת הטירונות והקורס, דחתה ועדת הערעור טענה זו בהתבסס על פסיקה שלפיה
 13 אפילו ענישה משמעותית לרבות מאסר בכלא צבאי – אינם מקימים את היסוד
 14 האובייקטיבי של הקשר הסיבתי.
- 15 ועדת הערעור התייחסה גם לתקופת הזמן המאוחרת יותר לאחר שתי התקופות של
 16 הטירונות והקורס, היא תקופת ה"ציפייה" והחששות שהיו למערערת קודם להצבתה
 17 בתפקיד של מאלשייחית במחוז ירושלים. בהתייחס לתקופה זו, ציינה ועדת הערעור,
 18 שמקור החרדה שהמערערת עצמה פירטה בנדון, היה החשש שלה מן הצורך לבצע
 19 באופן עצמאי את תפקיד ההדרכה לרבות ניחול עצמאי של לוח הזמנים ושינוי השגרה
 20 שאליה התרגלה. ועדת הערעור ציינה שדווקא לפי תלונות המערערת בזמן אמת בעת
 21 אשפוזה היא הייתה פחות בלחץ בתקופה זו שלאחר סיום הטירונות והקורס. ועוד
 22 נקבע, שחרדות המערערת בתקופה זו לא היו אלא המשך ישיר לקווי האישיות של
 23 המערערת שקדמו לצבא. חרדות – שלא נבעו מהמאפיינים המיוחדים בשירות הצבאי
 24 ותוך שדווקא סימנים רפואיים (סומאטיים) שהיו למערערת קודם לשירות הצבאי
 25 יכולים להיות בגדר סימנים מקדימים ("פרודרום") למחלתה.
- 26 לבסוף דחתה ועדת הערעור טענה נוספת של המערערת, והיא טענת רשלנות של רשויות
 27 הצבא בכך שלא נעשה כביכול מעקב יזום ולא נעשתה התערבות טיפולית בעניינה של
 28 המערערת עוד בשלב הטירונות. ועדת הערעור דחתה טענה זו תוך שהיא קובעת
 29 שנערכו למערערת ראיונות ומפגשים עם רופאים. המערערת נפגשה עם קב"נית. היא
 30 דיווחה על התייצבות במצבה. אמנם הייתה למערערת אבחנת קשיים בהסתגלות, אך



בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

בין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

- 1 עניין זה רווח אצל חיילים בתחילת השירות. למרות זאת הוצע למערערת להיות
 2 במעקב קב"ן. אך היא דיווחה על התייצבות במצבה ולא היה מקום להוציאה
 3 מהקורס.
 4 בשל מכלול טעמים אלה, דחתה ועדת הערעור את ערעור המערערת על החלטת קצין
 5 התגמולים תוך שהיא מסכמת את החלטתה בכך שאין די באפשרות תיאורטית של
 6 קשר סיבתי בין הנכות לבין השירות הצבאי, אלא שיש צורך ברמת ראיות של "מתקבל
 7 מאוד על הדעת" לשם קיום הקשר הסיבתי. נקבע שהמערערת לא הביאה ראיות
 8 מדעיות ברמת הוכחה נדרשת זו ושחוות דעת המומחה מטעמה אינה אלא "סברה
 9 תיאורטית בלבד".

הערעור לבית משפט זה

- 10
 11 בערעור נטען, שקודם לגיוס המערערת היא תיפקדה בצורה טובה תוך הצטיינות
 12 בלימודיה, נגינה בכלי נגינה שונים והופעות לפני קהל רב. אלא שהמערערת נחשפה
 13 ללחצים נפשיים חריגים ביותר במהלך שירותה הצבאי. גם אם היו למערערת סימנים
 14 מקדימים למחלה, הרי שמצב זה של המערערת לא פגע בתפקודה עובר לגיוסה ויש
 15 לסווג את מצבה לכל הפחות כ"גולגולת דקה". עוד נטען, ששגתה ועדת הערעור
 16 משבתנה את תנאי שירותה של המערערת תוך חלוקה לאותן שלוש תקופות זמן.
 17 לשיטת המערערת, יש לראות את שירותה הצבאי כמכלול. כ"שרשרת לחצים נפשיים
 18 הולכים וגוברים ששיאם בפרוץ ההתקף הפסיכומי עם הצבתה בתפקיד" (סעיף 5
 19 לערעור). המערערת פירטה בערעורה את הלחצים שהיא הייתה נתונה בהם בעת
 20 תקופת הטירונות כמו גם בקורס. המתח הנפשי שהיא חוותה הלך וגבר ובלא שהיה
 21 לה את אותה מערכת תמיכה שהייתה לה באזרחות (של משפחתה ושל חברותיה).
 22 מערכת לחצים זו במהלך הטירונות כמו גם בקורס, עולה כדי קשר סיבתי בין תנאי
 23 השירות לבין מחלתה של המערערת. לא מדובר רק בעצם המעבר מהחיים האזרחיים
 24 לחיים הצבאיים, אלא במתחים חריגים שהמערערת חוותה בטירונות ובקורס. אין
 25 מדובר בתנאי שירות טריוויאליים אלא באירועי מתח צבאיים בעלי ממשות. כמו כן
 26 נטען, שוועדת הערר שגתה בכך שאימצה את עמדת המומחית מטעם המשיב, שלפיה
 27 נדרש קיומו של אירוע העולה כדי קריטריון A של PTSD. דבר זה אינו נדרש מבחינה
 28 רפואית לשם פריצת סכיזופרניה. כמו כן, דרישה זו מחמירה בהרבה מזו שנקבעה
 29 בפסיקה לעניין דרישת הקשר סיבתי. המערערת הוסיפה, שבניגוד לקביעת ועדת
 30 הערעור, היא לא טענה שהמחלה פרצה בשל חששה מהצבתה לתפקיד. בשונה מקביעה



בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

- 1 זו טוענת המערערת, שהיא ייחסה את פרוץ מחלתה לשרשרת אירועי מתח שקדמו
- 2 לכך, כאשר החשש מההצבה לתפקיד היה נדבך אחרון בטרם פרוץ ההתקף הפסיכוטי.
- 3 המערערת הוסיפה וטענה, שגם אם יש לראות את אישיותה קודם לגיוס ועניינים
- 4 רפואיים שהיו לה קודם לכן כייסימנים מקדימים", הרי שהיה מקום לראות בשירותה
- 5 הצבאי כגורם לחמורת המחלה. אך ועדת הערעור כלל לא דנה באפשרות זו של
- 6 החמרת המחלה וגם בכך נפל פגם בהחלטתה המצדיק התערבות של ערכאת הערעור.
- 7 המערערת גם חזרה על טענתה בעניין ההתרשלות בטיפול בה. נטען שנוכח מצבה של
- 8 המערערת ודיווחיה היה צורך במעקב הדוק ובדיקה אם הפרעת החסתגלות חולפת או
- 9 שמא היא מתמירה. טיפול רפואי נאות ובזמן היה מונע את התפרצות המחלה או את
- 10 ההחמרה.
- 11 המערערת מסכמת את טענותיה בכך שהיא הוכיחה את כל הנדרש לשם ביסוס קשר
- 12 סיבתי בין שירותה הצבאי לבין מחלתה. לא מדובר – בשונה מקביעת ועדת הערעור –
- 13 בסברה "תיאורטית" בלבד. הובאו ראיות רבות לעניין השירות הצבאי והלחצים
- 14 שהמערערת הייתה נתונה בהם. היה מקום לקבל את טענותיה ולתת את המשקל
- 15 הראוי לראיותיה. כך בכלל, וכך בפרט נוכח הגישה המושרשת שלפיה יש מקום לנהוג
- 16 ב"רוחב לבי" ותוך מתן פרשנות מרחיבה ומקלה, לתביעות מעין אלה.
- 17 **התשובה לערעור**
- 18 קצין התגמולים (המשיב) ביקש מבית משפט זה לדחות את הערעור באין עילת
- 19 התערבות בהחלטת ועדת הערעור. נטען, שאכן מהראיות עולה שהמערערת חוותה
- 20 חרדות במהלך שירותה הצבאי. אלא שחרדות אלה מקורן במבנה אישיותה הרגיש של
- 21 המערערת. מבחינה אובייקטיבית אפוא, גורמי החרדה של המערערת אינם תולדה של
- 22 מאפיינים המיוחדים לשירות הצבאי ככזה או תולדה של אירועים חריגים. לכן אין
- 23 מקום לקבל את טענתה² הסיבתי.
- 24 המשיב הוסיף, שלפי חומר הראיות עולה שמקור החרדה העיקרי של המערערת היה
- 25 התפקיד שאליו היא הוצבה כמו גם אי הצלחה בו. הטירונות הייתה טירונות קצרה בת
- 26 20 יום. המערערת אמנם חששה מאובדן ציוד בטירונות והיו גם בטירונות אזעקות של
- 27 "צבע אדום". היו למערערת קשיי הסתגלות. גם בקורס ההכשרה היא נפגשה עם קב"ן
- 28 אך היא תיארה את עצמה כ"אדם לחוץ מאז ומתמיד". היא עצמה דיווחה על הטבה



בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

- 1 בקורס ואף הוכרה כמצטיינת שבועית תוך שהיא רצתה לשמש כמדריכה. המערערת
 2 סירבה לטיפול הגם שידעה על אפשרות לסיוע נפשי. היא אף סיפרה בזמן אמת שהיא
 3 נהנתה מחקורס שהיה מאתגר. בבדיקה שנערכה לה בעת הקורס לא הייתה עדות
 4 למצב פסיכוטי. המערערת אישרה בחקירתה כי החשש העיקרי היה שהיא לא תדריך
 5 כפי המצופה ממנה. זאת ועוד, קורס החכשרה הסתיים והמערערת יצאה לחופשת פסח
 6 שבסופה היא הייתה אמורה להדריך תלמידים ובתי עסק במחוז ירושלים על התגוננות
 7 במצבי חירום. בסוף יום ההדרכות היא הייתה רשאית לחזור לביתה בלא צורך
 8 בהתייצבות בבסיס. פריצת ההתקף הפסיכוטי היה במסגרת החפיפה לתפקיד החדש.
- 9 מכלול הראיות זה מלמד, לעמדת קצין התגמולים, שהעלייה במפלס המתח שחוותה
 10 המערערת הייתה לקראת תחילתו של תפקיד ההדרכה. זאת בשל חשש סובייקטיבי
 11 שלה מההדרכה באופן עצמאי. זאת על רקע קווי אישיותה החרדתיים. מכלול הראיות
 12 שבא לפני ועדת הערעור מצביע, לפי הנטען, על כך שגורם הדחק ששימש כ"סריגרי"
 13 להופעת המצב הפסיכוטי – היה החרדה הסובייקטיבית של המערערת מפני מילוי
 14 תפקיד ההדרכה. לא מדובר בקשר סיבתי אובייקטיבי לתנאי השירות הצבאי – על
 15 ייחודם. לא מדובר בזיקה ממשית בעלת עצמה מספקת לשירות הצבאי. חרדה לקראת
 16 כניסה לתפקיד של הדרכה יכולה להיות אופיינית גם למסגרת אזרחית מלאה.
- 17 בהתייחס לטענות המערערת בעניין החרדה מתכני ההדרכה (התגוננות בשעת חירום)
 18 – הרי שעניין זה לא הוכח עובדתית והוא עלה רק בשלב מאוחר מבלי שהוא מצא ביטוי
 19 בתיאורים מוקדמים של המערערת בעת קבלת הטיפול הרפואי. כך או אחרת
 20 המערערת טרם החלה במילוי התפקיד כך שהחרדה נגרמה כתוצאה מחששות צופים
 21 פני עתיד. ומעבר לכך תפקידי הדרכה מגוונים באזרחות עוסקים בנושאים הקשורים
 22 במצבי חירום או מניעתם. גם מטעם זה של השוואה לאזרחות, אין מדובר במקרה שבו
 23 המערערת ביססה קשר סיבתי אובייקטיבי כפי הנדרש.
- 24 בהתייחס לאירועים שהיו בטירונות, הרי שלבד מן הטענה שלא מדובר באירועים
 25 שהובילו להתפתחות המצב הפסיכוטי (כשונה מהציפיות הקשורות לשיכון ולהדרכה
 26 שהם – לפי קצין התגמולים – הגורם הסובייקטיבי להתפרצות), נטען שמדובר לכל
 27 היותר באירועי טירונות "טריוויאליים". כך לעניין חשש מאובדן ציוד, אזעקות "צבע
 28 אדום" כמו גם עצם הגיוס והניתוק מהמסגרת הביתית. קצין התגמולים הדגיש גם
 29 הוא, בהמשך לקביעת ועדת הערעור, שלא מדובר היה בתקופה של מבצע צבאי וחרדות
 30 מפני התקפות רקטות היו נחלתם של אזרחים רבים באזור הדרום. אין בטירונות



בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

- 1 שנמשכה 20 יום בבסיס "זיקים" – אף בתנאים אלה – כדי לבסס את היסוד
2 האובייקטיבי של הקשר הסיבתי.
- 3 בהתייחס לתקופת ההכשרה – טען קצין התגמולים, שדווקא בתקופה זו המערערת
4 דיווחה על התייצבות מסויימת במצבה והחרדות היו כאמור לעיל לא כתוצאה מן
5 הקורס עצמו (במישור הסובייקטיבי) אלא בגדרי חשש של המערערת מפני כישלון
6 בקורס או אי הדרכה כמצופה. לא מדובר בקשר סיבתי אובייקטיבי.
- 7 קצין התגמולים גם ביקש לדחות את הטענה החליפית של המערערת לעניין רשלנות
8 במעקב אחר מצבה. בעניין זה נטען, כפי החלטת ועדת הערעור, שהוצע למערערת
9 טיפול במהלך הטיפונות ובהמשך היא גם טופלה במהלך הקורס. היא דיווחה כאמור
10 על שיפור ועל רצון להמשיך בקורס. לא ניתן היה לכפות על המערערת טיפול נפשי, מה
11 גם שלא היה בטיפול שכזה תועלת. גם לא היה מקום להדיח את המערערת מהקורס
12 בזמן אמת – על יסוד התוצאה שנודעה רק בדיעבד.
- 13 בשל מכלול טעמים אלה התבקש אפוא בית משפט זה לדחות את הערעור.
- 14 יצוין, שבשלהי הדיון שהתקיים לפנינו ביום 9.6.2016 נעשה ניסיון להביא את הצדדים
15 לפשרה בהליך זה. אך הודע לבית המשפט שהצדדים לא הגיעו להסדר זה או אחר
16 והתבקש לתת פסק דין בערעור – וכך ייעשה.
- 17 **דיון והכרעה**
- 18 לאחר עיון במכלול החומר ושמייעה בתרחבה של טענות בייכ הצדדים, מסקנתי היא
19 שדין הערעור להתקבל. החלטת ועדת הערעור מבוטלת, תוך שנקבע שמחלתה של
20 המערערת נגרמה במהלך שירותה הצבאי ועקב שירותה הצבאי. אסביר:
- 21
- 22 **שאלת הקשר הסיבתי**
- 23 כעולה מן הפירוט שלעיל בעניין החלטת ועדת הערעור כמו גם טענות הצדדים, השאלה
24 המרכזית העומדת להכרעה בערעור זה היא שאלת הקשר הסיבתי. זאת, באין חולק
25 לעניין מחלת המערערת המאובחנת ומועד פריצתה. המכלול הנורמטיבי הספציפי



בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

1 הגודר את סוגיית הקשר הסיבתי השנוי במחלוקת במקרה זה, הוא אותם תנאים
 2 שנקבעו בעיקרם בדני"א 5343/00 קצין התגמולים נ' אביאן, פ"ד נו(5) 732 (2002).
 3 כידוע, מדובר במבחן כפול במישור הסיבתיות: הן של קשר סיבתי סובייקטיבי והן של
 4 קשר סיבתי אובייקטיבי. ובעוד שהקשר הסיבתי הסובייקטיבי עוסק בתשובה לשאלה
 5 אם אכן השירות הצבאי הוא זה שגרם לנכות החייל (מקום בו מדובר בנכות של מחלה
 6 קונסטיטוציונלית חבויה – כפי המצב במקרה שלפנינו), הקשר הסיבתי האובייקטיבי
 7 הוא המורכב יותר וכעניין של סיבתיות משפטית. בפרשת אביאן נקבע בין היתר בעניין
 8 זה שעל התובע תגמולים לשכנע בטענתו שחיי הצבא "באשר חיי צבא הם" – או אירוע
 9 ספציפי הקשור לחיי הצבא – הם שהביאו לפריצתה של המחלה (שם, בעמ' 763). אירוע
 10 טריוויאלי שאירע לחייל תוך כדי שירותו, אין בו די במונחי הקשר הסיבתי
 11 האובייקטיבי ונדרש קשר סיבתי "בעל עוצמה מינימאלית" (שם, שם), ובמסגרת זו
 12 ניתן גם להשוות בין חיי הצבא לבין החיים האזרחיים ככלי עזר – גם אם לא ככלי
 13 מכריע (שם, בעמ' 764). וככל שלא מדובר בקשר רופף לשירות הצבאי, אלא שקיים
 14 קשר ליחודיות השירות בצבא ומיוחדותו – ניתן יהיה לקבוע שמדובר בקשר סיבתי
 15 אובייקטיבי ובלבד שיש בו "ממשות". יש לבחון, כך נקבע בפרשת אביאן, כל מקרה
 16 לפי נסיבותיו (שם, בעמ' 764-765).

הקשר הסיבתי האובייקטיבי בראי הפסיקה

17
 18 24. על רקע זה, ניתן למקד את המחלוקת בערעור זה במישור הקשר הסיבתי
 19 האובייקטיבי. נימוקיה של ועדת הערעור סבים, כך ניתן להבין, סביב ענף זה של הקשר
 20 הסיבתי. וכך או אחרת, זהו הילך הטיעון של קצין התגמולים לפני בית משפט זה תוך
 21 שנטען כאמור שאכן המערערת חוותה חרדות. ושחרדות אלו הובילו במישור
 22 הסובייקטיבי להתקף הפסיכוטי. והדגש שנטען לפנינו הוא, שלא ניתן לראות מבחינה
 23 אובייקטיבית את גורמי החרדה הנטענים של המערערת כמבססים את אותו קשר
 24 סיבתי נדרש לפי הפסיקה (וראו סי' 2 לעיקרי הטיעון של קצין התגמולים וכל הסעיפים
 25 שלאחריו).

26 25. כפי שהובהר בפסיקה מאוחרת לפרשת אביאן, יש לחלק למעשה את מנעד המצבים
 27 בגדרי הקשר הסיבתי האובייקטיבי, לשלוש קטגוריות של מקרים: הסוג הראשון הוא
 28 של מקרים שבחם המיוחדות והיחודיות של השירות בצבא הם שגרמו לפגיעה בחייל
 29 המשרת. כך למשל סדרת אימונים קשים או שירות במקום חריג ורווי מתח. הסוג
 30 השני של המקרים אינו קשור בהכרח במיוחדות של השירות הצבאי, אך הוא כולל



בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

1 אירועים "חריגים ויוצאי דופן" שאירעו לחייל במהלך שירותו ובקשר עם שירותו
 2 ואשר בעקבותיהם התפרצה המחלה. אך לא נדרש שיהיה מדובר בהכרח באירוע
 3 אופייני לחיי הצבא דווקא. הסוג השלישי הוא של מחלה קונסטיטוציונלית הנורצת
 4 בגופו של חייל במהלך השירות מבלי שמדובר ביסוד "צבאי" של השירות כגורם;
 5 ומבלי שמדובר באירוע חריג ומיוחד. גם במקרים אלה, כך נקבע, לא ישלל בהכרח
 6 יסוד הקשר הסיבתי בין השירות הצבאי לבין המחלה. נקבע אפוא, שכאשר מדובר
 7 בסוג המקרים השני, כלומר מקרים של פריצת מחלה בעקבות אירוע חריג ויוצא דופן,
 8 לא נדרשת השוואה בין החיים הצבאיים לבין אלו האזרחיים. התשוואה נדרשת בסוג
 9 השלישי של המקרים, כאשר אין ייחודיות לתנאי השירות הצבאי, שאז הקשר בין
 10 השירות הצבאי לבין המחלה הוא "רופף ולא ברור". או אז, ייתכן ומדובר בפריצה
 11 מקרית של המחלה בלא קשר ממשי או משמעותי לשירותו של החייל. ואז נדרש
 12 להשוות בין חיי הצבא לבין החיים האזרחיים (ראו בהרחבה רע"א 8138/07 פאר נ'
 13 קצין התגמולים (21.6.2011), פסק דינה של כב' השופטת ע' ארבל).

הקשר הסיבתי האובייקטיבי בנסיבות המקרה

14
 15 26. בשונה ממסקנת ועדת הערעור, עמדתי היא כי המערערת עמדה בנטל המוטל עליה
 16 לחוכיח את רכיב הקשר הסיבתי האובייקטיבי כדי קבלת הערעור והכרה במחלתה
 17 כעומדת בדרישת הסיבתיות לשירות הצבאי ולא מדובר רק בעניין של ממצאי עובדה,
 18 אלא בנקודה משפטית, כפי שיובחר.

19 27. תחילה יש לציין, שהכרעת ועדת הערעור נסמכה למעשה כאמור, על אימוץ של חוות
 20 דעת המומחית מטעם קצין התגמולים – ד"ר רויטל עמיעו. זאת, בקביעה שלא היה
 21 בשירותה הצבאי של המערערת אירוע חריג העומד בקריטריון A של הפרעה פוסט-
 22 טראומטית. אלא שמעולה מן הפסיקה שלעיל (בפרשת אביאן ובפרשת פאר), במונחי
 23 הסיבתיות המשפטית אין דווקא הכרח באירוע חריג ומיוחד כתנאי לביסוס הקשר
 24 הסיבתי המשפטי. לכן מבחן זה שהוצע על ידי המומחית מטעם המשיב מציב רף גבוה
 25 מזה שאומץ על ידי הפסיקה. מטעם זה לא היה מקום לאמץ עמדתה לעניין הרף
 26 לקיומו של קשר סיבתי משפטי. בכך נפלה טעות בהחלטות ועדת הערר.

הוכחת עוצמה מספקת של סיבתיות ביחס לתנאי השירות



בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

בין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

28. משנמצא שהמבחן אותו אימצה ועדת הערר לעניין קיומו של קשר סיבתי אובייקטיבי חרג מזה שנקבע בפסיקה, יש לבחון האם נסיבות המקרה עונות על דרישות ההלכה. הנמקת ועדת הערעור מושא הערעור התמקדה למעשה בסוג השלישי של המקרים (לפי המיון שלעיל), וזה היה עיקר הטיעון גם לפנינו. כלומר, בתשובה לשאלה האם המערערת הצליחה להוכיח קשר סיבתי בעל עוצמה מספקת בין תנאי השירות שלה לבין הנכות; האם הצליחה להראות שקיים קשר לייחודיות השירות הצבאי ומיוחדותו, להבדיל מקשר רופף. ועדת הערעור השיבה לשאלה זו בשלילה. ואולם על יסוד עיון במכלול החומר שהועמד לעיוננו והיה גם לפני ועדת הערעור – המסקנה היא שונה ומצדיקה התערבות בהחלטת ועדת הערעור.
29. אכן, מקובלת עליי עמדת בייכ המערערת שלפיה הפיצול שעשתה ועדת הערעור בין התקופות השונות בשירותה הצבאי של המערערת מעורר הוא קושי בנסיבות המקרה שכן יש בו כדי לעקר את טענת המערערת לעניין רצף החרדות ההולך ומתפתח – מתוכן. כך, שכן המערערת מדגישה שמדובר בתהליך חרדתי שהלך והתפתח החל מהטירונות; עבור בקורס; וכלה בשיבוץ ובחפיפה. תפיסה זו של נסיבות המקרה מקובלת עלינו והיא מעוגנת בחומר הראיות. זאת שכן ראיות אלה כוללות התייחסות לקשיים וחרדות שהיו למערערת עוד משלב הטירונות ועבור בשלבים שלאחר מכן עד כדי התפרצות המחלה. הניתוק בין השלבים השונים, כפי החלטת ועדת הערעור, יש בו כדי למעט מן הזמננה הכוללת המשקפת את מצבה הנפשי של המערערת לאורך שירותה בצבא. ובמבט על של תמונה כוללת זו, ניתן אכן לראות רצף של תנאים סביבתיים שגם אם אין בכל אחד מהם בנפרד כדי לבסס כפי טענת קצין התגמולים משום עוצמה ממשית של קשר סיבתי או ייחודיות של השירות בצבא ככזה – בהצטברם מבססים הם את הקשר הסיבתי הנדרש. אפרט:
30. כעולה מן המוצג מש/3, שהוא קליטת המערערת בטירונות (30.12.2010) מתארת המערערת כבר בשלב זה מצב של סטרס מרגע כניסתה למסגרת. חרדה לגבי ציוד; חרדה מהנשק; חרדה מלוחות הזמנים; ארגון הציוד והדאגה לציוד. בהיותה בקורס, חופנתה המערערת לגורמי בריאות הנפש בידי מפקד היחידה. צוין בסיכום, שגם בטירונות המערערת פגשה קב"ן. עוד צוין שהמפקדים והמערערת מתארים נטייה לחרדתיות. צוין גם, שמאז הגיוס יש עלייה בלחץ ובמתח, כאשר השיא היה בטירונות. הרושם היה אמנם מחיילת בעלת קווי אישיות כפייתיים אך תוך דאגנות ותחושת לחץ ומתח רב. הנה כי כן, חרדות המערערת לא התחילו רק בשיבוץ לאחר הקורס אלא



בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

צין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

- 1 קודם לכן כבר משלב הטירונות ותוך שהעניין מתועד בזמן אמת ואף זוכה להפניית
 2 המערערת לגורמי בריאות הנפש.
31. גם בבדיקה הפסיכיאטרית מיום 3.5.2011, צוין הקושי של המערערת עוד בשלב
 4 הטירונות (מש/2). בחומר הראיות שעמד לפני ועדת הערעור וגם עמד לפנינו, קיימים
 5 נתונים חשובים נוספים. מלבד תצהיר המערערת עצמה שעליו היא נחקרה והמתאר
 6 את הקשיים שהיא חוותה במהלך הטירונות לרבות אזעקות "צבע אדום", טרטורים
 7 וחוסר שינה, היא תיארה גם את קורס המאלש"חיות לרבות משמעת מאוד נוקשה,
 8 לוח זמנים צפוף ולימודים אינטנסיביים עד שעה 22:00 כאשר בכל העת המערערת
 9 הייתה בלחץ. ולא מדובר בדברים שבאו מפי המערערת בלבד. חברתה של המערערת
 10 קארין כרנין מסרה הצהרה שהמערערת הייתה לחוצה כל הזמן בטירונות בגלל
 11 האינמיים של המפקדים ובגלל שהיו הרבה אזעקות "צבע אדום". היא גם הצהירה על
 12 החשש שהיה למערערת בקורס. נוסף על כך, מצוי בחומר הראיות שהובא לפנינו
 13 מכתבה של המפקדת שביחידתה הוצבה המערערת לאחר סיום הקורס. אותה מפקדת
 14 אישרה בסי 3.3 ב.למכתבה (נספח 7 למוצגי המערערת), שאכן מדובר בקורס עם משמעת
 15 נוקשה מאוד. גם בהצהרתה של מפקדת נוספת (באותו המוצג) צוין שהמערערת חוותה
 16 קשיים הסתגלותיים בטירונות, ושהמערערת חששה בנוגע לציד שלה ושהיא הופנתה
 17 לקבי"ן על מנת לקבל עזרה נוספת. אותה מפקדת (דניאל בן דוד) גם ציינה שהמלצתה
 18 בסוף הטירונות הייתה שלא לשלוח את המערערת לקורס המדריכות מפני שהיא
 19 העריכה שהמערערת לא תוכל להתמודד עם דרישות הקורס והתפקיד. מכלול נתונים
 20 עובדתיים זה שעמד לפני ועדת הערעור, מצביע על כך שאכן מדובר בתהליך מתמשך
 21 של חרדה ולחץ שמקורו היה בשירות הצבאי ועקב הייחוד של השירות הצבאי ככזה –
 22 ובמידה מספקת לצורך הוכחת הקשר הסיבתי המשפטי.
32. ואכן, זה המקום לשוב ולהזכיר את הנסיבות הקונקרטיות שנדונו בפרשת אביאן ואת
 24 ההכרה בקיומו של קשר סיבתי משפטי בנסיבותיו של אותו מקרה – מילוי תפקיד של
 25 הקלדת נתונים כעוזרת קצין מבצעים בבסיס (וראו שם, בעמ' 736; 766). לא בכדי אף
 26 בפסיקה מאוחרת יותר, ניתן משקל לנסיבות אלה של פרשת אביאן ואפילו כעניין של
 27 קל וחומר (ראו למשל רע"א 2071/11 קופרמן נ' קצין התגמולים (3.9.2013), בפסי 8
 28 לפסק דינו של כבי השופט נ' הנדל; כן ראו רע"א 7715/13 פלונית נ' קצין התגמולים
 29 (8.5.2016), פסק דינו של כבי השופט נ' הנדל (בדעת מיעוט)).



בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

- 1 אך אפילו אם המסקנה היא שפרשת אביאן על יסודותיה הדיוניים אינה צריכה לחייב 33.
 2 מסקנות דומות במקרים עובדתיים מאוחרים יותר (וכך השתמע מן הטיעון שנשמע
 3 לפנינו בעל פה; ראו גם רע"א 6270/98 פוטשניק ז"ל נ' קצין התגמולים, פ"ד נו(3) 721
 4 (2003); כן ראו רע"א 5398/00 פלונית נ' קצין התגמולים (27.4.2003)), הרי שניתן
 5 למצוא עוגן מספיק בפסיקה לקיומו של קשר סיבתי אובייקטיבי בין תנאי שירות
 6 דומים לאלו של המערער לבין התפרצות מחלה קונסטיטוציונית.
- 7 יש לציין בהקשר זה, שאמנם ברע"א 3103/00 פלונית נ' קצין התגמולים (27.4.2003), 34.
 8 עלתה טענה של קושי בטירונות בשל משמעת נוקשה ואימונים קשים. אך טענה זו לא
 9 התקבלה במישור העובדתי ובין היתר מטעם זה נקבע שהמערער באותו מקרה לא
 10 הוכיח תנאי שירות מיוחדים (פסי 5 לפסק הדין). מקרה נוסף של קשיים במהלך
 11 טירונות, התעורר ברע"א 4272/09 פלוני נ' קצין התגמולים (24.6.2009). באותו מקרה
 12 הייתה גם כן פנייה לקב"ן במהלך הטירונות בשל קשיים בכיצוע משימות. בקשת
 13 ההכרח נדחתה אמנם, אך נתון מרכזי בהקשר זה היה פרק הזמן הארוך בין השירות
 14 לבין התפרצות המחלה (שנתיים ימים). המקרה דגן שונה הוא עקב הזמן הקצר יחסית
 15 שחלף מן הכניסה לשירות הצבאי ועד להתפרצות המחלה.
- 16 אכן, דומה הוא לענייננו המקרה שנדון ברע"א 1318/09 קצין התגמולים נ' פלונית 35.
 17 (15.9.2009). גם במקרה זה מדובר היה בקשיים נפשיים שחווה חיילת כבר במהלך
 18 הטירונות הקצרה שנמשכה שבועיים ימים. לאחר הטירונות אותה חיילת שובצה
 19 כפקידת רכב בחיל המודיעין. ובעוד שוועדת הערעור באותו מקרה לא קיבלה
 20 ש"טירונות בנות" (המירכאות במקור) יוצרת תנאי לחץ שיכולים להוביל להתפרצות
 21 המחלה, בית המשפט המחוזי קבע אחרת ובית המשפט העליון לא התערב בפסק דין
 22 זה. כך, תוך שנקבע ש"העובדה שמדובר במקרה דגן בטירונות אותה עוברת מספר רב
 23 של מגויסות מידי שנה, אינה שוללת בהכרח, אפריורית, את קיומו של היסוד
 24 האובייקטיבי בהקשר זה. שכיחותו של מצב מסוים אינה הופכת אותו בהכרח
 25 לטריטוריאלי. יתר על כן, לכאורה ומבלי לקבוע מסמרות בעניין זה, דווקא הטירונות
 26 הצבאית בשל ייחודה, עולה בקנה אחד עם המאפיינים של היסוד האובייקטיבי" (פסי
 27 10). גם בייכ קצין התגמולים אישר לפנינו במהלך הדיון בהגינותו, שככלל טירונות
 28 מבחינה אובייקטיבית היא רצף אירועים שלחלקם יש גוון צבאי (הגם שהוסיף מיד
 29 לאחר מכן שיש לבדוק אם מקור החרדה הוא בשל הטירונות (עמ' 2 ש' 28-30
 30 לפרוטוקול)).



בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

36. לא נעלמה מעיניי החלטה מאוחרת יותר שסבבה גם היא סביב מקרה של פריצת מתלה במסגרת טירונות של חיילת (ראו רע"א 6768/13 פלונית נ' קצין התגמולים (14.11.2013)). אך באותו מקרה מדובר בהתפרצות של אירוע נפשי שהגיע כדי אשפוז במחלקה פסיכיאטרית בחלוף יומיים בלבד של טירונות. בנסיבות אלה נקבע שאין מקום להתערב בדחיית התביעה בשל כך שהמערערת באותו מקרה לא הראתה אירוע חריג או מצב מיוחד שחובילו להתפרצות המחלה. נסיבות המקרה דגן שונות הן כאמור, לא רק בשל רצף האירועים שמקורו בתחילת הטירונות וסופו בשלב השיבוץ, אלא גם בשל מאפיינים ספציפיים של הטירונות שחווה המערערת ושעליהם היא התבססה בטענותיה לעניין הקשר הסיבתי (והשוו: רע"א 3803/12 פלוני נ' קצין התגמולים (15.7.2012 בפס' 16)). בכלל זה – אותן אזעקות "צבע אדום"; המשמעות הנוקשה; חשש מפני אובדן ציוד; חוסר השינה ותנאי הלחץ. מבלי צורך לקבוע גם במסגרת ערעור זה אם טירונות כזו יש בה כדי לבסס את היסוד האובייקטיבי של הקשר הסיבתי המשפטי לפי מבחני הלכת אביאן, חרי שמקום שבו נטענות ומכחות נסיבות קונקרטיות שהן אופייניות לשירות הצבאי במידה מספקת, כפי המקרה דגן, יש מקום לראות בתנאי שירות אלה כמבססים את הקשר הסיבתי (ראו והשוו ע"א (י-ם) 2413/08 פלוני נ' קצין התגמולים (11.12.2008)). כך, אם לא כתנאי שירות העומדים בפני עצמם; בוודאי שבהצטרבם למכלול תנאי השירות של המערערת כפי שהם הוכחו בנסיבות המקרה ובכלל זה התנאים שהיו בקורס ובשיבוץ.
37. על כך יש לחוסף, את הייחוד הצבאי שניתן למצוא בנסיבות המקרה לא בטירונות כעומדת בפני עצמה בהכרח (ובהתאם לסייגים שלעיל), אלא גם בהתייחס לקורס שעברה המערערת. לבד מתנאי הלחץ והמסגרת הנוקשה שבקורס, הרי שמדובר בתכנים שגם אם הם לא ייחודיים לשירות הצבאי, הרי שיש להם זיקה הדוקה לשירות הצבאי ובאופן שיש בו כדי לחזק את טענת הקשר הסיבתי המשפטי בנסיבות המקרה (ראו והשוו ע"ו (י-ם) 5559-11-15 פלונית נ' קצין התגמולים (7.7.2016)). ועוד יש לציין, ואפילו תחת עמדת קצין התגמולים לפנינו שלפיה "החוליה החלשה" מצויה דווקא בתקופה של שיבוץ המערערת ולא קודם לכן (כעניין של עלייה משמעותית במפלס החרדה), הרי ניתן למצוא בפסיקה מתן משמעות במונחי הסיבתיות המשפטית וקשר סיבתי בין השירות הצבאי ככזה לבין פריצת מתלת נפש, דווקא לחלטות בעניין שיבוץ של חיילים בתחילת השירות הצבאי (ראו רע"א 4748/02 קצין התגמולים נ' בירתי, פ"ד נו(4) 346, 349 (2003)).



בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

בין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

38. אמנם ב"כ קצין התגמולים הדגיש לפנינו את העלייה במפלס החרדה עובר לשיבוץ עצמו ותוך טענה שבשל כך אין לראות אפילו לשיטת המערערת עצמה את הטירונות והקורס שקדמו לכך, כעולים כדי תנאי שירות שהובילו לפריצת המחלה. אך תצהירה של המערערת כלל התייחסות לחרדות כבר בשלב הטירונות וגם בשלב הקורס. זאת הגם שהיא חוותה חרדה גם לעניין המשך השיבוץ כאמור. לבד מן העובדה שהמערערת חזרה על גרסה זו גם בחקירתה והדברים נתמכו גם בראיות הנוספות המתייחסות לתקופת שירות זו, הדברים נתמכים גם בתיעוד מוזמן אמת במסגרת הבדיקות שנערכו למערערת הן בטירונות והן במהלך הקורס. ועוד יש לציין, כעולה ממכלול התשתית העובדתית שבתיק, שאין חולק על כך שקורס לגיוסה לא אובחנה המערערת כסובלת מבעיות נפשיות. המומחית מטעם קצין התגמולים ציינה בחוות דעתה שמדובר בתלמידה מצטיינת, ללא עדות לבעיות נפשיות או אחרות טרם הגיוס. המערערת ניגנה בלהקה והופיעה לפני קהל. דברים אלו עלו גם מתצהירה של המערערת וגם מתצהיר אימה ולא נסתרו. לאחר גיוסה ובנסיבות השירות שבהן הייתה, פרצה מחלת הנפש. אין בנתונים אלה כשלעצמם כדי לבסס קשר סיבתי משפטי בנסיבות המקרה, אך נתון זה עומד הוא ברקע וקשור הוא גם לטענות לעניין הופעת סימנים מקדימים למחלה (וראו גם פסק דינו של כב' השופט מ' מוזס בפרשת פלונית רע"א 7715/13 שלעיל, בפס' 17).

ההקבלה לתנאי ה"חיים האזרחיים"

39. ודוקו: חלק מהכרעת ועדת הערעור במקרה זה מקורו בהקבלת תנאי שירותה של המערערת לחיים האזרחיים. כך, מהאמור בהחלטת ועדת הערעור בעניין סימנים מקדימים שהיו למחלה. כך גם בעניין החשיפה לאזעקות "צבע אדום". כך גם לעניין חשש המערערת מאובדן ציוד והחשש מעונש או ממשפט משמעת. אכן, סוגיית ההשוואה למצב הדברים בחיים האזרחיים, כפי שנקבע עוד בפרשת אביאן, יכולה היא להיות אמת מידה במסגרת בדיקת הקשר הסיבתי המשפטי (וראו פרשת אביאן שלעיל, בעמ' 764). ולא בכדי ניתן משקל להשוואה מעין זו במקרים אחרים גם כן (ראו פרשת טרבולסי שלעיל בפס' 6; רע"א 2399/09 פלוני נ' קצין התגמולים (14.7.2009) בפס' 11; רע"א 9629/09 פלונית נ' קצין התגמולים (22.2.2010) בפס' 8; רע"א 214/13 פלוני נ' קצין התגמולים (23.10.2013) (בדעת רוב); וכן דניא 7413/13 פלוני נ' קצין התגמולים (28.1.2014); כן ראו, לאחרונה, את דעת הרוב ברע"א 7715/13 פלונית נ' קצין התגמולים שלעיל). ואולם, כפי שכבר צוין במקרה אחר, ההשוואה בין אופי השירות בנסיבותיו של החייל התובע לבין החיים האזרחיים, אינו אלא כלי שימושי



בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

- 1 אך לא בלעדי להכרעה במבחן הקשר הסיבתי האובייקטיבי (ראו למשל פרשת קופרמן
- 2 שלעיל, בפסי' 3 לפסק דינו של כב' השופט ס' גובראן). כבר עמדנו לעיל, על השוני בין
- 3 "החיים האזרחיים" לבין תנאי שירותה של המערערת – ולא נתזר על הדברים. תנאי
- 4 שירות אלה לרבות המתח והלחץ שבהם הייתה המערערת שרויה עומדים הם באמת
- 5 מידה זו של השוואה (וחשוו לנסיבות פרשת קופרמן שלעיל).
- 6 לבסוף, ועל כל האמור לעיל; וכנימוק משלים לקבלת הערעור דגן על כל הנימוקים 40
- 7 שכבר פורטו, יש להוסיף את הפרשנות שאכן יש לה חדים בפסיקה – שלפיה יש מקום
- 8 לרוחב לב של הכרה לפי חוק הנכים, בהיותו חוק סוציאלי ובשל השיקולים
- 9 החומניטריים העומדים בבסיס עניינים אלה (ראו למשל, רע"א 8854/04 טרבולסי נ' 10
- 10 משרד הבטחון (10.1.2007) בפסי' 6 להחלטה; רע"א 2624/08 פלוני נ' קצין התגמולים
- 11 (1.5.2008) בפסי' ט).
- 12 לאור כל האמור, אציע לחברי לקבל את הערעור, ולקבוע כי החלטת ועדת הערעור 41
- 13 מבוטלת ומחלתה של המערערת מוכרת כמחלה שנגרמה במהלך שירותה הצבאי ועקב
- 14 שירותה הצבאי. משזו המסקנה, אין צורך להידרש לדיון בטענות החלופיות של
- 15 המערערת אם לעניין התרשלות בטיפול ובאבחון ואם לעניין החמרה.

21 יגאל מרזל, שופט
22
23

24
25
26

כב' השופט משה יועד הכהן – אב"ד

אני מסכים.

28 משה יועד הכהן, שופט
29



בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ז 17899-01-16 שפס נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16

כב' השופט אריה רומנוב

אני מסכים.

5 אריה רומנוב, שופט

התוצאה

הוחלט כאמור בחוות דעתו של כב' השופט יי מרזל.

המשיב יישא בהוצאות המשפט של המערערת בשתי הערכאות בסך של 20,000 ₪.

פסק דין זה ניתן בדלתיים סגורות נוכח מהות העניין הנדון. ככל שבייכ הצדדים לא יודיעו עד ליום 28.11.16 על התנגדותם לכך, יפורסם עותק של פסק הדין בהשמטת פרטים מזהים.

המזכירות תשלח העתק פסק הדין לבייכ הצדדים. התיק יובא לעיון אבי"ד ביום 29.11.16.

ניתן היום, כ"א חשוון תשע"ז, 22 נובמבר 2016 בהעדר הצדדים.

אריה רומנוב, שופט

יגאל מרזל, שופט

משה יועד הכהן, שופט
אבי"ד

17